

Vergaderjaar 2022–2023

36 304

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2023 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake lening Invest-NL in verband met SIF)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2023 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregel lening Invest-NL in verband met SIF die in deze incidentele suppletoire begroting is opgenomen in het belang van het Rijk is, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregel starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Voor de indiening van deze incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de Kamerbrief *Lening SIF Group* van 13 februari 2023.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Mede namens de Minister voor Klimaat en Energie,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor wat betreft het toelichten van significante verschillen in de uitgaven, ontvangsten en verplichtingen zijn de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2. Beleidsartikelen

2.1 Beleidsartikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid tweede incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- groting 2023 incl. ISB, NvW en amende- menten	Mutaties 2 ^e ISB	Stand 2 ^e ISB	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	14.512.688	0	14.512.688	0	5.418	21.666	21.666
Uitgaven	16.514.067	0	16.514.067	0	5.418	21.666	21.666
Subsidies (regelingen)	15.571.006	- 65.000	15.506.006	0	5.418	21.666	21.666
Missiegedriven Onderzoek Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)	64.234		64.234				
Hernieuwbare Energie- transitie (HER+)	45.440		45.440				
Energie-efficiency	2.368		2.368				
Green Deals	500		500				
Demonstratieregeling Klimaat- en Energie- innovatie (DEI+)	93.188		93.188				
Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw (SDS)	7.596		7.596				
Projecten Klimaat en Energieakkoord	10.345		10.345				
SDE	591.000		591.000				
SDE+	2.681.961	- 65.000	2.616.961		5.418	21.666	21.666
SDE++	52.600		52.600				
Aardwarmte	17.500		17.500				
ISDE-regeling	387.200		387.200				
Compensatie Energie- intensieve bedrijven (ETS)	0		0				
Carbon Capture Storage (CCS)	4.580		4.580				

	Stand ontwerpbe- grooting 2023 incl. ISB, NvW en amende- menten	Mutaties 2°ISB	Stand 2° ISB	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Hoge Flux Reactor	6.401		6.401				
Caribisch Nederland	22.644		22.644				
Overige subsidies	26.507		26.507				
Opschalingsinstrument waterstof	21.100		21.100				
Investerings waterstof- backbone	233.320		233.320				
Subsidieregeling Coöperatieve Energieop- wekking (SCE)	4.000		4.000				
Subsidieondersteuning verduurzaming MKB	15.800		15.800				
IPCEI waterstof	160.000		160.000				
Vulmaatregelen gasopslag	1.153.750		1.153.750				
Infrastructuur Duurzame Industrie (PIDI)	12.140		12.140				
Schadeafhandeling mijnbouw Limburg	3.337		3.337				
Maatschappelijke Investeringsubsidie							
Warmtenetten (MIW)	130.000		130.000				
NGF-project Nieuwe- WarmteNu!	75.000		75.000				
Tijdelijk prijsplafond energie kleinverbruikers 2023	9.748.495		9.748.495				
Leningen	9.000	65.000	74.000	0	0	0	0
Lening EBN	9.000		9.000				
Lening EBN voor vullen Bergemeer	0		0				
Lening InvestNL	0	65.000	65.000				
Garanties	175.600	0	175.600	0	0	0	0
Verliesdeclaratie aardwarmte	0		0				
Garantie CCS/Porthos	175.600		175.600				
Opdrachten	81.700	0	81.700	0	0	0	0
Onderzoek mijnbouwbo- dembeweging	3.410		3.410				
SodM onderzoek	2.500		2.500				
Uitvoeringsagenda klimaat	473		473				
Klimaat mondiaal	347		347				
Onderzoek en opdrach- ten	41.690		41.690				
Programma Opwek Energie op Rijksvast- goed (OER)	15.280		15.280				
Energiehulp Oekraïne	18.000		18.000				
Bijdrage aan agent- schappen	117.894	0	117.894	0	0	0	0
Bijdrage RVO.nl	92.134		92.134				
Bijdrage Agentschap Telecom	7.492		7.492				
Bijdrage NEa	13.030		13.030				
Bijdrage KNMI	1.430		1.430				
Bijdrage NVWA	914		914				
Bijdrage RIVM	1.061		1.061				
Bijdrage RWS	1.833		1.833				
Bijdrage aan ZBO's/ RWT's	146.393	0	146.393	0	0	0	0

	Stand ontwerpbe- grotting 2023 incl. ISB, NvW en amende- menten	Mutaties 2°ISB	Stand 2° ISB	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Doorsluis COVA-heffing	111.000		111.000				
TNO kerndepartement	33.602		33.602				
TNO SodM	1.791		1.791				
Bijdrage aan medeover- heden	399.700	0	399.700	0	0	0	0
Uitkoopregeling	0		0				
Regeling toezicht energiebesparingsplicht	13.200		13.200				
Uitvoeringskosten klimaat medeoverheden	386.500		386.500				
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	12.774	0	12.774	0	0	0	0
Nuclear Research Group (NRG)	7.930		7.930				
Internationale contribu- ties	1.681		1.681				
PBL Rekenmeesterfunc- tie	2.156		2.156				
ILT handhaving F-gassen	1.007		1.007				
Storting/onttrekking begrotingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Storting in begrotingsre- serve duurzame energie en klimaattransitie	0		0				
Storting in begrotingsre- serve aardwarmte	0		0				
Ontvangsten	4.526.977	0	4.526.977	0	5.418	21.666	21.666
Ontvangsten COVA	111.000		111.000				
Opbrengst heffing ODE (SDE++)	225.000		225.000				
Ontvangsten zoutwin- ning	2.511		2.511				
Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie	454.186		454.186				
ETS-ontvangsten	1.400.000		1.400.000				
Diverse ontvangsten	34.280		34.280		5.418	21.666	21.666
Heffing gasleveringsze- kerheid	0		0				
Ontvangsten lening EBN Bergermeer	2.300.000		2.300.000				

Tabel 2 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotng 2023 incl. ISB, NvW en amende- menten	Mutaties 2°ISB	Stand 2° ISB	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	14.512.688	0	14.512.688	0	5.418	21.666	21.666
waarvan garantiever- plichtingen	219.800		219.800				
waarvan overige verplichtingen	14.292.888		14.292.888	0	5.418	21.666	21.666

Budgetflexibiliteit

De budgetflexibiliteit bij de ontwerpbegroting 2023 was ongeveer 24%, ofwel 76% van het beschikbare kasbudget 2023 was al juridisch verplicht. Gelet op de in werking getreden regeling voor het tijdelijke prijsplafond voor de energiekosten en de hiervoor in 2023 benodigde kasmiddelen (€ 9,75 mld) die per nota van wijziging aan de EZK begroting zijn toegevoegd, stijgt het percentage juridisch verplicht naar 88%. Dit hoge percentage wordt vooral veroorzaakt door de langjarige verplichtingen die onder de SDE en SDE+ zijn aangegaan. Ook voor de subsidieregelingen DEI+, HER+, MOOI en ISDE zijn verplichtingen aangegaan die in 2023 uitbetaald dienen te worden.

Toelichting

In deze incidentele suppletoire begroting wordt het parlement om autorisatie verzocht voor het aangaan van verplichtingen en doen van uitgaven voor het verstrekken van een lening aan Invest-NL, zoals voorgesteld in de Kamerbrief *Lening SIF Group* van 13 februari 2023. De hiervoor benodigde middelen zijn binnen de EZK-begroting vrijgemaakt door een verlaging van de raming van de subsidie SDE+ in 2023. De aflossingen op de lening zullen toegevoegd worden aan de raming van de SDE+.

Verplichtingen en uitgaven

Subsidies

Dekking uit de SDE+

Dekking voor de aan Invest-NL te verstrekken lening komt uit de SDE+-middelen. Het doel van de lening aan Invest-NL is de financiering van een uitbreidingsinvestering van het bedrijf SIF Group NL. SIF Group NL is een bedrijf dat monopiles (funderingen) maakt voor wind-op-zee projecten. De geplande uitbreidingsinvestering van SIF is van groot belang voor de Nederlandse (en Europese) energietransitie en derhalve relevant voor de CO₂-reductie doelen van het kabinet.

Leningen

Lening aan Invest-NL

SIF Group NL een bedrijf dat monopiles (funderingen) maakt voor wind-op-zee projecten. Gelet op de toenemende vraag naar grotere windmolens leidt dit eveneens tot vraag naar grotere monopiles. Dit vergt van SIF een omvangrijke uitbreidingsinvestering van de productiefaciliteiten. EZK verstrekt een lening van € 65 mln aan InvestNL die InvestNL

«doorleent» aan SIF ten einde deze uitbreidingsinvestering te financieren. Hiervoor wordt een lening verstrekt tegen marktconforme condities.

Ontvangsten

Diverse ontvangsten

De aflossing zal bestaan uit 12 kwartaal betalingen van 8,33% van de totale lening, waarbij de eerste betaling zal plaatsvinden op 31-12-2025. Op de lening zal tevens een risicopremie ontvangen worden, waarover nog nadere afspraken gemaakt worden. De raming wordt hier bij een volgende suppletoire begroting op aangepast.

2.2 Beleidsartikel 6 Bijdrage Nationaal Groeifonds

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid tweede incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- groting 2023 incl. ISB, NvW en amende- menten	Mutaties 2°ISB	Stand 2° ISB	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	7.702.871	0	7.702.871	0	0	0	0
Uitgaven	1.195.710	0	1.195.710	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	1.195.710	0	1.195.710	0	0	0	0
Bijdrage aan het Nationaal Groeifonds	1.195.710		1.195.710				
Ontvangsten	1.572.633	- 1.572.633	0	0	0	0	0

Tabel 4 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- groting 2023 incl. ISB, NvW en amende- menten	Mutaties 2°ISB	Stand 2° ISB	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	7.702.871	0	7.702.871	0	0	0	0
waarvan garantiever- plichtingen							
waarvan overige verplichtingen	7.702.871		7.702.871				

Toelichting

Ontvangsten

Bij de nota van wijziging op de EZK-ontwerpbegroting 2023 en de daarop volgende ISB voor het jaar 2023 is per abuis het ontvangstbedrag opgenomen van de Ontwerpbegroting van het Nationaal Groeifonds onder de ontvangsten van artikel 6. Dit had 0 moeten zijn. Met deze mutatie wordt dit gecorrigeerd.